

MGR. JÁN TÓTH, M.A.

PRACOVNÉ SKÚSENOSTI:

	AKTUÁLNE
ČLEN VEDÚCI	EKONOMICKÝ KRÍZOVÝ ŠTÁB PRI MF SR A ÚRADE VLÁDY PRACOVNÁ SKUPINA K PRÍPRAVE ÚSTAVNÉHO ZÁKONA O ROZPOČTOVEJ ZODPOVEDNOSTI PRI MF SR
PORADCA	AGENDA VÝBORU PRE HOSPODÁRSKE A MENOVÉ VECI, PRE ČLENA EURÓPSKEHO PARLAMENTU
EXTERNÝ PORADCA	MENOVÁ POLITIKA, MAKROEKONÓMIA A VEREJNÉ FINANCIIE, PRE VICEGUVERNÉRA NBS
PREDNÁŠAJÚCI	MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ A HOSPODÁRSKE POLITIKY NA SLOVENSKU, NBS, PRE 5 FAKÚLT Z 3 UNIVERZÍT
	PREDCHÁDZAJÚCE
VICEGUVERNÉR	NBS, NOVEMBER 2012 – NOVEMBER 2017 ZODPOVEDNÝ ZA MENOVÚ POLITIKU, VÝSKUM A ŠTATISTIKU ÚČASTNÍK RADY GUVERNÉROV ECB NA ŠTVRTĽOČNÝCH MENOVO- POLITICKÝCH ZASADANIACH ČLEN VÝBORU PRE MENOVÚ POLITIKU ECB ČLEN VÝBORU PRE HOSPODÁRSKU POLITIKU OECD ALTERNÁT GUVERNÉRA V SKUPINE SVETOVEJ BANKY
HLAVNÝ EKONÓM & RIADITEĽ IFP	MF SR, SEPTEMBER 2010 - APRÍL 2012 ZODPOVEDNÝ ZA MAKROEKONOMICKÉ A DAŇOVÉ PROGNÓZY VLÁDY SR ČLEN VÝBORU PRE RIADENIE DLHU A LIKVIDITY ČLEN VÝBORU PRE HOSPODÁRSKU POLITIKU OECD
HLAVNÝ EKONÓM & VEDÚCI ODD. TRHOVÝCH ANALÝZ A STRATÉGIE	UNICREDIT BANK, JANUÁR 2009 – SEPTEMBER 2010 ČLEN VÝBORU VÝKONNÉHO MANAŽMENTU ČLEN ALCO VÝBORU
HLAVNÝ EKONÓM & RIADITEĽ TRHOVÝCH ANALÝZ	ING BANK (PREDTÝM ING BARINGS), APRÍL 1999 – DECEMBER 2008 ČLEN VRCHNÉHO MANAGEMENTU BANKY OD 2003 ČLEN ALCO VÝBORU ZODPOVEDNÝ AJ ZA ČESKÚ REPUBLIKU POČAS 2002-2003
HLAVNÝ EKONÓM & STRATÉG	TATRA BANKA, JÚL 1998 – APRÍL 1999 ČLEN ALCO VÝBORU
VÝSKUMNÝ EKONÓM	TATRA BANKA, JANUÁR 1998 – JÚN 1998 ČLEN ALCO VÝBORU
ODBORNÝ ASISTENT	THE OHIO STATE UNIVERSITY, COLUMBUS, USA, 1997 PREDNÁŠANIE MAKRO A MIKROEKONÓMIE

VZDELANIE:

M.A.

EKONÓMIA

THE OHIO STATE UNIVERSITY, COLUMBUS, USA

POSTGRADUÁLNE CURRICULUM UKONČENÉ SKÚŠKOU V MENOVEJ
EKONÓMII, MAKROEKONÓMII A V MEDZINÁRODNEJ EKONÓMII

B.B.A.

EKONÓMIA

W. BARTON SCHOOL OF BUSINESS, WICHITA STATE UNIVERSITY, USA

1995, OCENENIE MAGNA CUM LAUDE

NATIONAL DEAN'S LIST A DEAN'S HONOR ROLL

MGR., BC.

MANAŽMENT (DIPLOMOVÁ PRÁCA: DLHODOBÝ EKONOMICKÝ RAST)

FM UK, BRATISLAVA

ABSOLVOVANÉ KURZY V MEDZINÁRODNOM CENTRE PRE MENOVE A BANKOVÉ ŠTÚDIE, ŽENEVA:
IMPLEMENTOVANIE KVANTITATÍVNYCH METÓD PRE FINANČNÉ TRHY, PREDPOVEDANIE FINANČNÝCH TRHOV,
DLHOPISOVÉ PORTFÓLIO A MANAŽMENT ÚROKOVÉHO RIZIKA, MODEL Y ÚROKOVÝCH SADZIEB: TEÓRIA
A PRAKTICKÉ APLIKÁCIE, METÓDY ODHADOVANIA FINANČNÝCH TRHOV, EKONÓMIA VÝMENNÝCH KURZOV
A ÚROKOVÝCH SADZIEB A PROGNOZOVANIE

ABSOLVOVANÉ KURZY V INŠTITÚTE MMF, WASHINGTON A VIEDENĎ:

DLHODOBÝ EKONOMICKÝ RAST, DSGE MODEL Y, MAKROEKONOMICKÉ PROGNOZOVANIE, MAKROEKONOMICKÁ
DIAGNOSTIKA, HOSPODÁRSKA POLITIKA PRE FINANČNÚ STABILITU, TRH HYPOTÉK, SEKURITIZÁCIA
A ŠTRUKTÚROVANÉ FINANČIE, MAKROEKONOMICKÝ MANAŽMENT A FISKÁLNA POLITIKA

ABSOLVOVANÉ KURZY V ČESKEJ FINANČNEJ AKADEMII:

MEDZINÁRODNÉ EKONOMICKÉ INDIKÁTORY A ICH VPLYV NA FINANČNÉ TRHY, FUTURES A OPCIE –
MECHANIZMUS, ANALÝZA A STRATÉGIE

INÉ ŠKOLENIA:

GLOBALNY ING MANAGEMENT TRÉNING PRE TALENTY

ČLENSTVÁ:

ČLEN VEDECKEJ RADY FAKULTY MANAGEMENTU UK 2008 - 2017

PRESEDA KLUBU EKONOMICKÝCH ANALYTIKOV 2002 – 2012, ČLEN RIAD. VÝBORU KLUBU OD 2019

ČLEN VÝBORU PRE MAKROEKONOMICKÉ PROGNOZY, MF SR, 2005 - 2010

ČLEN VÝBORU PRE DAŇOVÉ PROGNOZY, MF SR, 2005 - 2010

ČLEN SPRÁVNEJ RADY AKADEMICKEJ RATINGOVEJ A RANKINGOVEJ AGENTÚRY

PRACOVNÉ SKÚSENOSTI PRED UKONČENÍM VZDELANIA A INÉ:

PREDNÁŠAJÚCI

**HOSPODÁRSKA POLITIKA NA SLOVENSKU, LETNÉ SEMESTRE 2003-
2008, ZIMNÉ SEMESTRE 2016-2017, KATEDRA EKONÓMIE A FINANCIÍ,
FM UK**

VÝSKUMNÝ ASISTENT

THE OHIO STATE UNIVERSITY, COLUMBUS, USA, 1996

EXTERNÝ KONZULTANT

THE WALL STREET JOURNAL, 1994, 1995

EXTERNÝ ANALYTIK

KPMG POLICY ECONOMICS GROUP, BRATISLAVA, 1993, 1994

INÉ:

JAZYKY:

ANGLIČTINA (PLYNULE), NEMČINA, RUŠTINA, FRANCÚZŠTINA (ČIASTOČNE)

PC:

E VIEWS, MICROFIT, GAUSS, STATGRAPHICS, PASCAL

POZNÁMKY:

Prax v oblasti finančníctva a makroekonomie

23 rokov

Mgr. Ján Tóth, M.A.

Obsah

- 1 Predstavenie
- 2 Verejné financie od vzniku RRZ
- 3 RRZ – aktuálny stav
- 4 RRZ - vízia
- 5 RRZ – organizačné výzvy
- 6 RRZ – nové produkty

Relevantné skúsenosti vo verejných financiách

- **Riaditeľ Inštitútu finančnej politiky a hlavný ekonóm MF SR:** metodika výpočtu konsolidačného úsilia, fiškálneho impulzu, zavedenie scenára bez zmeny politík (tzv. „no-policy change“), analýza o Medzere DPH, riadenie všetkých 3 seniórnych analytikov v RRZ, IFP sa vtedy podieľalo na koncipovaní Ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti a komplexnej dôchodkovej reforme.
- **Viceguvernér NBS zodpovedný za menovú politiku (makroekonomické a menové analýzy, analýza ver.financií a štatistika):** zásadné zmodernizovanie makro analýz na dopredu-hľadiacie, komplexná personálna reorganizácia oddelenia verejných financií, obmena 30% analytikov za nových mladých ľudí so zahraničným vzdelaním (polovica z nových ľudí), vytvorenie obsiahlej analýzy rozpočtu, 1.inštitúcia, ktorá poskytla pravidelné štvrtročné odhady deficitu, zavedenie stanoviska Bankovej rady k štrukturálnym politikám v rámci pravidelných makro prognóz, zavedenie blogovania v NBS, najcitovanejší člen BR za roky 2012-2017. Spolu s M. Filkom z IFP a L. Ódorom z RRZ sme prvýkrát odborne ³ prepojili tieto tri najdôležitejšie analytické inštitúcie v krajine.

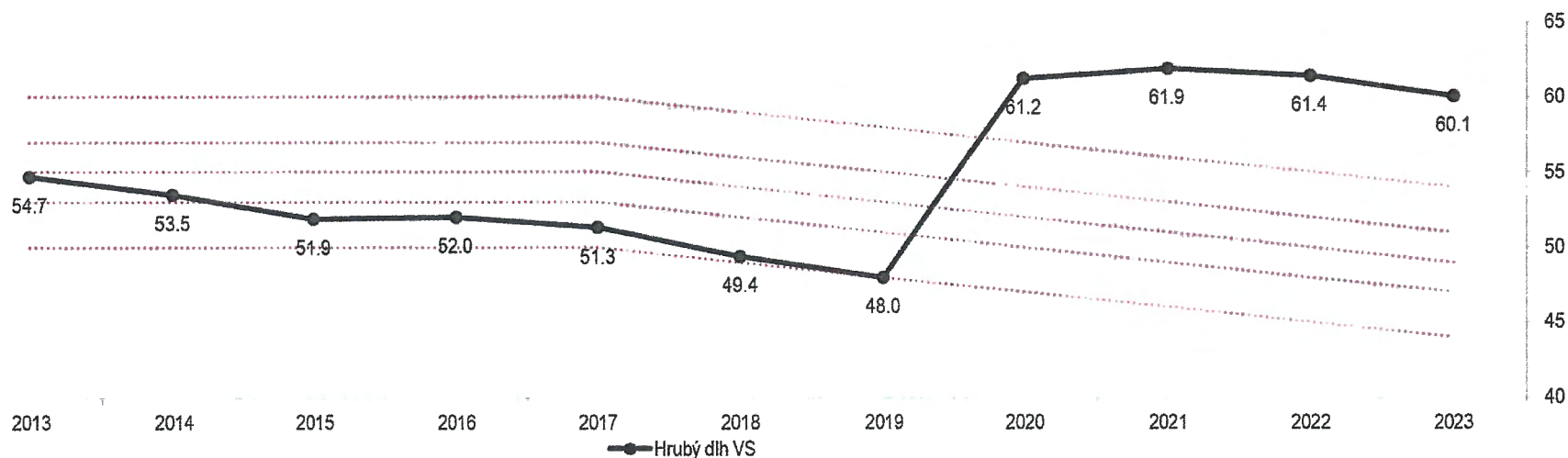
Relevantné skúsenosti vo verejných financiách

Iné:

- Pohľad z druhej strany - **hlavný ekonóm v komerčných bankách** (člen výborov pre makroekonomické a daňové prognózy, najlepší odhad na makro výbore 2005-2006, najcitovanejší ekonomický analytik v rokoch 2002-2006) a **prednášajúci predmet Hospodárske politiky na Slovensku.**
- **Poradca pre agendu Výboru pre Hospodárske a Menové veci (ECON) Európskeho parlamentu**
- **Člen Výboru pre Hospodársku politiku pri OECD**

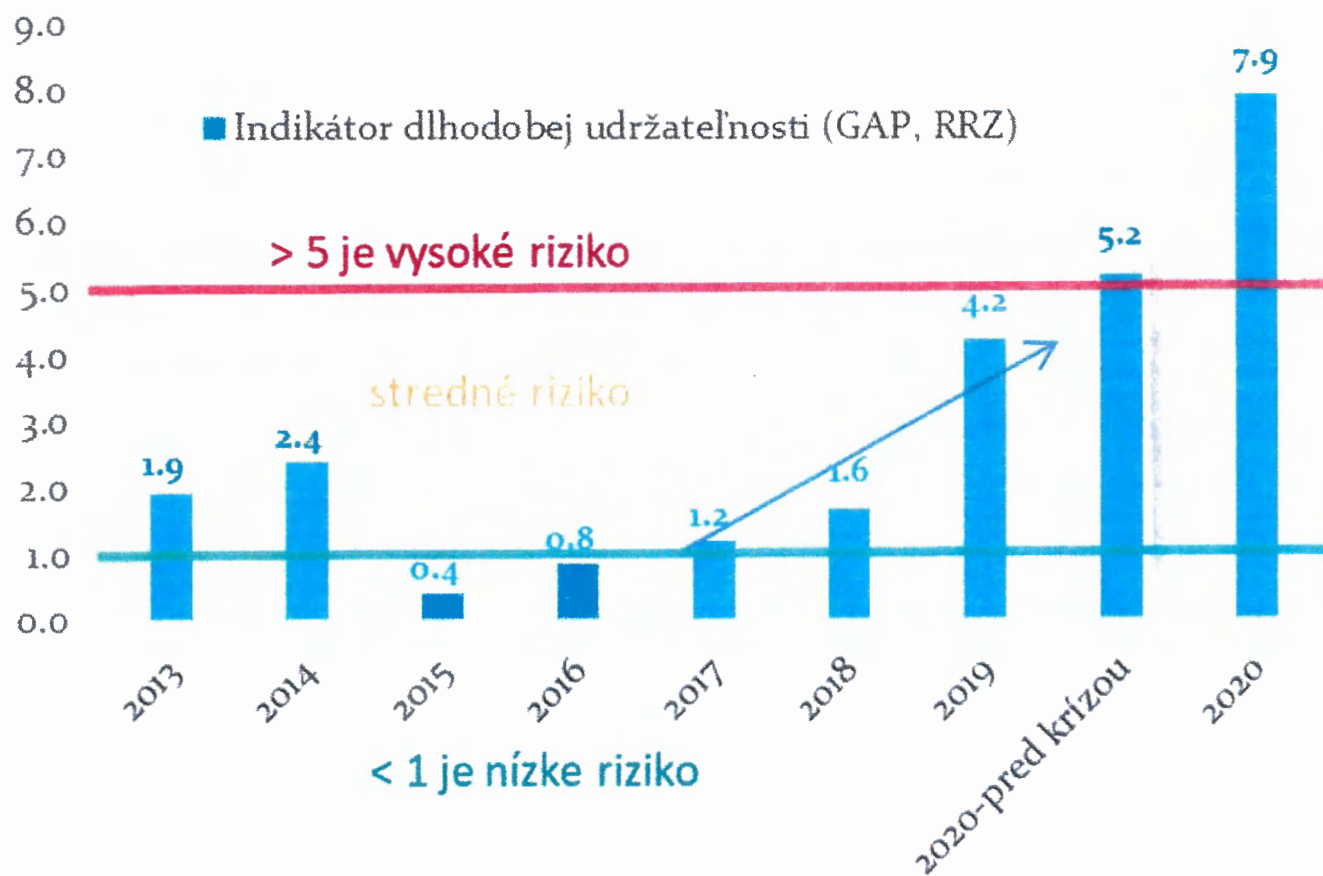
Verejné financie od vzniku RRZ

- Zatiaľ čo vývoj dlhu sa podarilo udržať pod kontrolou najmä vďaka dlhovej brzde ...

Verejné financie od vzniku RRZ

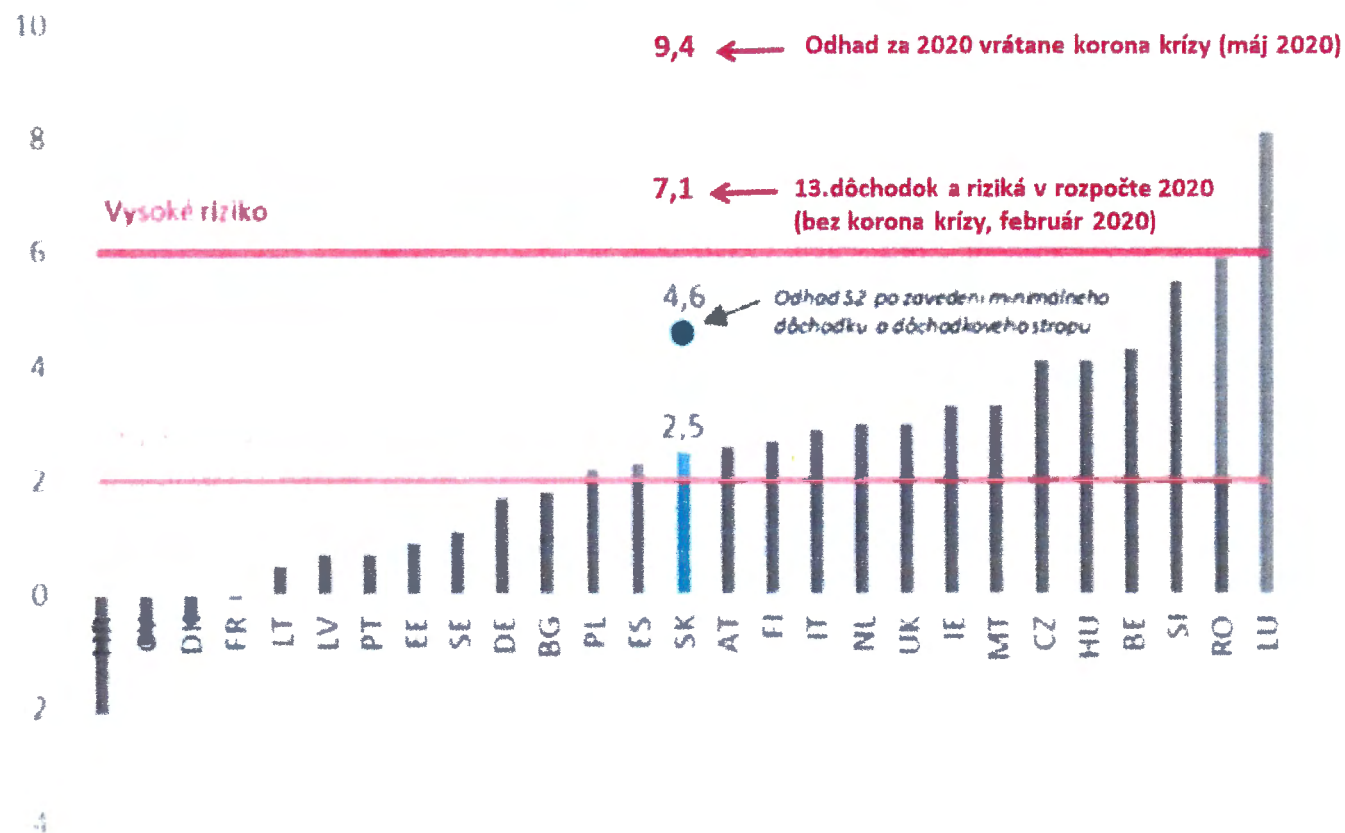
- ... došlo k zásadnému zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti verejných financií v posledných dvoch rokoch

Verejné financie od vzniku RRZ

- ... aj v medzinárodnom porovnaní

ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti verejných financií S2

RRZ – dôvod vzniku podľa ústavného zákona

- ~~#1 dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť hospodárenia~~
- #2 posilniť transparentnosť a efektívnosť vynakladania verejných prostriedkov
- #3 podporiť dlhodobú konkurencieschopnosť SR s prihliadnutím na požiadavku ekonomickej a sociálnej spravodlivosti a solidarity medzi súčasnými a budúcimi generáciami

RRZ – aktuálny stav podľa OECD

- Za krátky čas sa RRZ stala hodnoverným zdrojom analýzy fiškálnej politiky ukotvenej v silnom vnímaní nezávislosti, apolitickosti a technickej expertízy.
- RRZ správy plne spĺňajú a často aj dosahujú výnimočnú kvalitu v medzinárodnom porovnaní.
- RRZ bola v poslednom čase silnejšie prítomná v médiách, v minulosti bola RRZ v komunikácia príliš konzervatívna.

RRZ – aktuálny stav podľa OECD

Neexistencia výdavkových limitov dovolila nevyužiť nadpríjmy pre zníženie dlhu v dobrých časoch. Efektívna fiškálna rada má zvyšovať reputačné náklady pre škodlivé politiky, aby voliči, občianska spoločnosť a finančné trhy odmeňovali dobré politiky a trestali tie zlé.

- RRZ mala doteraz limitovaný dopad na verejnú diskusiu mimo úzkeho okruhu. Má veľmi obmedzenú komunikáciu s parlamentom.
- RRZ ma nezvyčajne malú úlohu vo Výbore pre makro prognózy a má viesť Výbor pre daňové prognózy.
- RRZ nemá aktuálne dostatočne veľkú analytickú kapacitu pre napredovanie.
- RRZ má zlepšiť komunikáciu voči verejnosti (aby bola zrozumiteľnejšia, využívanie sociálnych médií, kalkulačky, atď').¹⁰

Najväčšie výzvy vo verejných financiách

- Dlhodobé zdravie verejných financií sa aj pred krízou nachádzalo v pásme vysokého rizika.
- Neexistencia výdavkových limitov nemotivuje šetriť v dobrých časoch a zlepšovať dlhodobú udržateľnosť, resp. zavádzať štrukturálne reformy.
- Kríza výrazne navýši dlh, podľa zákona bude „vypnutá“ dlhová brzda 3 roky a ďalšie 2 roky v prípade novej vlády.
- Dlh zrejme presiahne Maastrichtské kritérium 60% HDP v tomto roku.

Ako by mohla RRZ napomôcť zlepšiť tento stav ?

Príklad č. 1

- **Od marca 2019 a následne začiatkom roka 2020 sa uskutočnilo zásadne zhoršenie dlhodobého zdravia verejných financií na úrovni vyše 4 mld eur (z 2,5% HDP v roku 2018 na 4,6% v roku 2019 a 7,1% do konca februára 2020 – indikátor S2, pásmo vysokého rizika).**
- **Až do apríla 2020 RRZ nevyčíslila exaktne toho zhoršenie. RRZ publikuje len raz ročne odhad tzv. GAPu v apríli v Správe o dlhodobej udržateľnosti, ktorý bohužiaľ striktne vychádza z dát predchádzajúceho roku. Do marca 2020 verejnosť nemala k dispozícii oficiálny odhad RRZ pre dopad oboch zmien v dôchodkovom systéme (strop a minimálny dôchodok) v roku 2019*, ani 13.dôchodku a výrazného zhoršeného vývoja verejných financií už začiatkom roka 2020. Takisto nebol dostupný odhad komplexnejšieho indikátora EK S2 pre medzinárodné porovnanie. Mimo oficiálnych publikácií RRZ ani členovia Rady RRZ nekomunikovali aktualizované číselné odhady stavu dlhodobej udržateľnosti na Slovensku, napriek takýmto obrovským zmenám až do marca 2020.**

* aj keď RRZ komunikoval, že samotný strop zhorší ukazovateľ orientačne o 1% HDP v prípade Gapu

RRZ – príklad pohľadu do minulosti

- Dnes je Slovensko vo vysokom riziku dlhodobej udržateľnosti a napriek tomu verejnosť a ani parlament neboli na to upozornení v reálnom čase konkrétnym vyčíslením. To mohlo znížiť vplyv RRZ pre lepšie politické rozhodovanie v otázkach verejných financií. Preto zavedenie “semafora” aj pre dlhodobú udržateľnosť by mohlo byť prínosné.
- Samotný odhad pre rok 2020 nie je takisto jednoducho komunikovaný, čitateľ si ho musí odvodiť z „citlivostného stredného scenára“.
- Príklad zo správy z apríla 2020 (predpoklady výpočtu hlavného ukazovateľa tejto správy)

Tab 2: Makroekonomická prognóza a projekcia RRZ

Ukazovateľ (v %)	Skut.	Makroekonomická prognóza - scenár nezmenených politik					Projekcia RRZ na základe EK		
		2019	2020	2021	2022	2023	2028	2050	2069
HDP, reálny rast	2,3	2,0	2,6	2,7	3,1	2,8	0,6	1,1	
Inflácia, priemerná ročná; CPI	2,7	2,2	2,1	2,2	2,2	2,0	2,0	2,0	
Reálna mzda, rast	5,0	2,2	3,1	2,8	2,9	3,4	1,8	1,5	
Zamestnanosť (štat. výkazníctvo), rast	1,0	0,2	0,3	0,2	0,4	-0,7	-1,1	-0,4	

Zdroj: RRZ, MF SR, ŠÚ SR, EK

Príklad č.2

- **RRZ absentovala takmer mesiac v kľúčovej diskusii o štátnom rozpočte** po schválení vládou v minulom roku, verejnosť mala dostupný len odhad deficitu pre rok 2020 od NBS, analýza bola predstavená až v novembri, „semafor“ bol vyčíslený len pre aktuálny rok 2019, ktorý však už nebol predmetom diskusií.

Bolo by žiadúce preto posilniť úlohu RRZ nasledovne:

- **Mali by sa legislatívne špecifikovať výdavkové limity, ktoré budú naviazané na dlhodobú udržateľnosť, RRZ by ich mala počítať a iniciovať automatický korekčný mechanizmus v prípade odchýlky.**
- **Podobne ako je to v menovej politike, aj RRZ by mala prejsť na dopredu-hliadiace analýzy namiesto analyzovania minulosti. Mala by zaviesť „Semafor pre dlhodobú udržateľnosť“ a aktívne komunikovať o dopadoch fiskálnej politiky v reálnom čase, keď sa rozhodnutia tvoria. Treba vedieť analyzovať aj dopad vybraných štrukturálnych reforiem na dlhodobú udržateľnosť.**
- **Treba skrátiť čas pre analýzu rozpočtu, aby stanovisko bolo dostupné ideálne už pre vládu pred jeho schválením.**

RRZ – vízia

- **Treba zintenzívniť komunikáciu s parlamentom (poskytovať stanoviská pre Výbor pre financie a rozpočet, vystúpenie pred schvaľovaním rozpočtu ako to robí NKÚ).**
- **Každú zamýšľanú iniciatívu, ktorá má výrazný dopad na dlhodobú udržateľnosť (napr. zmeny v dôchodkovom systéme) proaktívne kvantifikovať a zverejňovať.**
- **Zastať sa za zmenu ústavného zákona, ktorá podporí vyššie zmienené právomoci RRZ, najmä zavedie výdavkových limitov naviazaných na dlhodobú udržateľnosť s jej automatickým dopadom na výdavkový limit štátneho rozpočtu, zmení cieľovanie hrubého dlhu na čistý a zohľadní potrebu proti-cyklického správania v krízovom období s tým, že dlhodobé ciele nebudú zmenené.**
- **Treba dosiahnuť dohodu so ŠUSR a MFSR ohľadne automatického poskytovania dát.**

RRZ – organizačné výzvy

- **RRZ vykazuje operačné riziká, existujúce kapacity nedovoľujú zvyšovať kvalitu výstupov a ďalší rozvoj, riziko s potenciálnym výpadkom kľúčových zamestnancov, pravidelné správy úplne zahlcujú existujúcu kapacitu, nedostatok vzdelávania (správa OECD).**
- **Treba zlepšiť komunikovateľnosť stanovísk, vylepšiť web stránku a aktívne komunikovať na sociálnych sieťach (najať komunikačného experta).**
- **Treba posilniť analytickú kapacitu v dlhodobej udržateľnosti („semafor“) a fiskálnych analýzach (výdavkové limity v reálnom čase), vrátane cyklického očisťovania – 3 ľudia.**
- **Znížiť operačné riziko výpadku zamestnancov, kde chýba záloha (2 ľudia) – makro a iné sofistikované analýzy.**
- **Zaviesť team leaderov pre 3 oblasti: dlhodobá udržateľnosť, fiskálne analýzy a mikrosimulačné analýzy&kvantifikácia legislatívnych zmien.**

RRZ – organizačné výzvy

- **Posilniť úlohu RRZ v makro výbore a daňovom výbore podľa medzinárodných skúseností.**
- **Nepresiahnuť (valorizovaný) limit nákladov, ktorý bol dohodnutý v dôvodovej správe v roku 2012.**

RRZ – nové produkty

- **Výdavkové limity – spravovanie**
- **„Semafor“ pre dlhodobú udržateľnosť a pre bilanciu rozpočtu aspoň na najbližšie 3 roky, včasnejšia analýza rozpočtu vo forme kratšej analýzy už v čase/tesne po schválení na vláde**
- **Proaktívna kvantifikácia zamýšľaných legislatívnych opatrení, ktoré majú výrazný dopad na dlhodobú udržateľnosť**
- **„Fiscal Space review“ – raz za 4 roky zásadná analýza dlhodobej udržateľnosti**
- **„Welfare report“ – raz za 2 roky analýza distribučných efektov nášho daňového a sociálneho systému – posúdenie aktuálneho stavu a trendov do budúcnosti**

RRZ – nové produkty

- **Takisto hlbšia analýza zdravotníctva (opakované fiškálne riziká), ako aj samospráv by bola namieste**

RRZ – zhrnutie

- **Vytvorenie RRZ bol veľmi úspešný príbeh.**
- **RRZ pokladám za jednu z najlepších fiškálnych rád v medzinárodnom porovnaní !**
- **Aktuálna situácia vo verejných financiách je však komplikovaná.**
- **Treba nadviazať na tento úspech a snažiť sa posunúť túto inštitúciu ešte ďalej, aby sa zvýšila pravdepodobnosť lepšieho dlhodobého zdravia verejných financií, tak ako to predpokladá ústavný zákon.**